

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Bogdan Wysocki (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

SA Jacek Nowicki

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **spol. s.r.o. z siedzibą w P. (Czechy)**

przeciwko **J& (...) sp. z o.o. z siedzibą w N.**

o zapłatę

w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie roszczenia

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 lutego 2013 r., sygn. akt IX GC 115/13

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt 2 w ten sposób, że udzielić powodowi zabezpieczenia roszczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania ruchomości: ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...),**
- 2. uchylić zaskarżone postanowienie w pkt 2 w zakresie oddalenia wniosku powoda o ustanowienie dla pozwanego dodatkowych nakazów związanych z zakazem zbywania lub obciążania ruchomości i w tym zakresie sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,**
- 3. w pozostałej części oddalić zażalenie,**
- 4. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Bogdan Wysocki Jacek Nowicki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda o uznanie za bezskuteczne wobec powoda czynności prawnych J. J. dokonanych tytułem wniesienia wkładów niepieniężnych celem pokrycia udziałów w pozwanej spółce, obejmujących przeniesienie na J& (...) sp. z o.o. prawa własności nieruchomości gruntowej położonej w N. przy ul. (...), działki ewidencyjnej nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Nowej Soli Wydział

V Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) poprzez:

- ustanowienie zakazu zbywania nieruchomości gruntowej położonej w N. przy ul. (...), działki ewidencyjnej nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Nowej Soli Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...),
- ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania ruchomości: naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...) (pkt 1),

a w pozostałej części wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia oddalił (pkt 2).

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że powód na obecnym etapie postępowania w sposób dostateczny uprawdopodobnił roszczenie. Powód dołączył do pozwu dokumenty, które uprawdopodobniały przysługujące mu roszczenie przeciwko J. J. z tytułu odszkodowania za niewykonanie umowy przewozu. Okoliczność ta została już prawomocnie przesądzona w postanowieniach Sądu Apelacyjnego z dnia 4 lipca 2012 r. oraz 7 września 2012 r. Twierdzenia pozwu i załączone dokumenty uprawdopodobniają również roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu tj. uznanie za bezskuteczne wobec niego czynności prawnych J. J. dokonanych tytułem wniesienia wkładów niepieniężnych celem pokrycia udziałów w pozwanej spółce (art. 527 k.c.).

Powód uprawdopodobnił także interes prawny w stosunku do udzielenia zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania nieruchomości oraz zakazu zbywania lub obciążania ruchomości: ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...).

W ocenie Sądu nie jest natomiast konieczne ustanowienie zakazu obciążania wskazanej w pozwie nieruchomości. Ustanowienie takiego zakazu nie wpłynęłoby w żaden sposób na wykonanie wyroku, który miałby zapaść w niniejszej sprawie, ponieważ powód posiada już na tej nieruchomości hipotekę przymusową. Także brak podstaw do zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania ruchomości, które zostały zajęte przez komornika. Zgodnie z art. 848 k.p.c. w zw. z art. 743 § 1 k.p.c. zajęcie ma ten skutek, że rozporządzenie ruchomością dokonane po zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania, a postępowanie egzekucyjne z zajętej ruchomości może być prowadzone również przeciwko nabywcy.

Zażalenie na to postanowienie złożył powód zaskarżył je w części obejmującej oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia (pkt 2). Powód zarzucał rozstrzygnięciu naruszenie art. 233 w zw. z art. 13 §2 k.p.c. polegające na dokonaniu oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, nieszechstronny i bez uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego i w konsekwencji naruszenie swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do ustaleń sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i skutkowało:

- naruszeniem art. 730¹ §1 w zw. z § 2 k.p.c. poprzez nieuprawnione przyjęcie, że powód nie uprawdopodobnił interesu prawnego do udzielenia zabezpieczenia w postaci: ustanowienia zakazu obciążania nieruchomości gruntowej położonej w N. przy ul. (...) (KW (...)), ustanowienia zakazu zbywania lub obciążania ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...) oraz naczepy ciężarowej

marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie tego przepisu poprzez nieudzielenie powodowi zabezpieczenia w tym zakresie,

- naruszeniem art. 730¹ § 3 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na odmowie udzielenia powodowi zabezpieczenia dochodzonego przez niego roszczenia w zawnioskowany przez niego sposób w sytuacji, gdy uwzględnia on interesy stron, a w szczególności zapewnia powodowi należyłą ochronę prawną, a pozwanego nie obciąża ponad potrzebę;
- naruszenie art. 13 § 2 w zw. z art. 361 w zw. z art. 328 §2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia postanowienia w sposób uniemożliwiający jego kontrolę instancyjną.

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonej części postanowienia poprzez:

- ustanowienie zakazu obciążania nieruchomości gruntowej położonej w N. przy ul. (...), działki ewidencyjnej nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Nowej Soli Wydział V Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...);
- ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania ruchomości: ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...);
- nakazanie wpisania ostrzeżeń o zakazie zbywania lub obciążania pojazdów: ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), naczepy ciężarowej marki (...) o numerze rejestracyjnym (...)

w: dowodach rejestracyjnych pojazdów, kartach pojazdów oraz w Centralnej Ewidencji Pojazdów;

- nakazanie pozwanemu wydania staroście (...) dowodów rejestracyjnych i kart pojazdów, o których mowa powyżej, nakazanie pozwanemu wyjawienia miejsc, w których znajdują się pojazdy o których mowa powyżej;
- nakazanie pozwanemu oznaczenia pojazdów, o których mowa powyżej, w sposób umożliwiający ujawnienie na zewnątrz zakazu zbywania lub obciążania tych pojazdów poprzez nalepienie lub trwale umieszczenie w inny sposób na każdym z pojazdów, na czas trwania zabezpieczenia, w widocznych, nienarażonych na usunięcie lub zniszczenie i standardowo sprawdzanych przez każdego potencjalnego nabywcę lub użytkownika miejscach na pojazdach, opatrzonych datą, miejscem wystawienia, pisemnych informacji o następującym tytule: (...) oraz treści poniżej - „Na pojeździe ustanowiono sądowy zakaz jego zbywania lub obciążania, zgodnie z postanowieniem Sądu [oznaczenie Sądu] o udzieleniu zabezpieczenia z dnia [dzień, miesiąc, rok postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia], wydanym pod sygnaturą: [sygnatura akt sprawy]”;
- nakazanie pozwanemu podjęcia wszelkich uzasadnionych działań celem zapobieżenia utracie lub zniszczeniu pojazdów o których powyżej oraz utrzymywania tych pojazdów w należyтым stanie, w szczególności poprzez dokonywanie napraw i konserwacji tych pojazdów niezbędnych do ich zachowania w stanie nie pogorszonym,

ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonej części postanowienia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia powoda oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia w części zasługiwało na uwzględnienie.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego na obecnym etapie postępowania należy przyjąć, że powód posiada również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania ruchomości w postaci ciągnika samochodowego marki M. o numerze rejestracyjnym (...). Z załączonego do zażalenia postanowienia Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 29 października 2012 r. wynika bowiem, że zostało uchylone min. zajęcie komornicze ciągnika siodłowego M. nr rej. (...) (k. 296). Po wydaniu powyższego postanowienia komornik w dniu 9 listopada 2012 r. dokonał ponownego zajęcia, jednak nie dokonał zajęcia ciągnika siodłowego M. nr rej. (...) (k. 245). Niewątpliwie zbycie ruchomości będącej przedmiotem czynności, której uznania za bezskuteczną powód się domaga, uniemożliwi żalącemu przeprowadzenie egzekucji z tej ruchomości w oparciu o wydany w sprawie wyrok, gdyż odpowiedzialność osoby trzeciej, pozwanej ze skargi paulińskiej, ogranicza się wyłącznie do przedmiotu zaskarżonej czynności, a jego zbycie zmusi wierzyciela do poszukiwania dalszej ochrony w procesie, zainicjowanym przeciwko aktualnemu właścicielowi nieruchomości (art. 531 § 2 k.c.). Zbycie tego przedmiotu majątkowego przez osobę trzecią, czyli pozwanego na rzecz kolejnej („czwartej”) osoby doprowadzi do sytuacji, w której wprawdzie wierzyciel, z mocy art. 531 § 2 k.c., będzie mógł wystąpić z powództwem przeciwko osobie czwartej, ale będzie zmuszony wykazać dodatkowe przesłanki, a więc, że ta kolejna osoba wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności za bezskuteczną, czyli była w złej wierze albo nabyła daną rzecz nieodpłatnie. W razie braku przesłanek skutecznego pozwania osoby czwartej wierzyciel praktycznie nie uzyska zaspokojenia.

Mając to na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 730 § 1 k.p.c., art. 730¹ k.p.c. i art. 755 § 1 pkt 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji postanowienia.

Na uwzględnienie zasługiwały także zarzuty powoda, że Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w żaden sposób nie odniósł się do tego, czy wnioskowany przez powoda sposób zabezpieczenia na pojazdach jest konieczny i uzasadniony, a przy tym właściwy dla dochodzonego przez powoda roszczenia. Wobec tego w tym zakresie uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie spełnia wymogów, o jakich mowa w art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. Z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego nie sposób bowiem wywnioskować przyczyn dla których Sąd oddalił wnioski powoda o ustanowienie dla pozwanego dodatkowych nakazów związanych z zakazem zbywania lub obciążania pojazdów (pkt II pozwu od pkt a do e). Nie jest zatem możliwa kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia w tym zakresie.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 2 sentencji postanowienia.

Natomiast w pozostałym zakresie zarzuty powoda podniesione w zażaleniu okazały się bezzasadne. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie zasługiwały na uwzględnienie twierdzenia powoda, że posiada on interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu obciążania nieruchomości w N. przy ul. (...) KW (...). Sąd odwoławczy podziela w tym zakresie argumenty Sądu I instancji, że ustanowienie takiego zakazu nie wpłynęłoby w żaden sposób na wykonanie wyroku, który miałby zapaść w niniejszej sprawie, ponieważ powód posiada już na tej nieruchomości ustanowioną hipotekę przymusową. Istota hipoteki polega na tym, że wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (art. 65 ust. 1 z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece). Skoro hipoteka przymusowa powoda została już wpisana do księgi wieczystej z datą złożenia wniosku o dokonanie wpisu tj. dnia 13 lipca 2012 r., późniejsze ewentualne obciążenia tej nieruchomości nie będą miały wpływu na zmianę pierwszeństwa hipoteki przymusowej powoda. Brak jest także podstaw do zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania ruchomości, które zostały zajęte przez komornika w

postępowaniu dotyczącym wierzytelności powoda wobec J. J.. Zgodnie z art. 848 k.p.c. w zw. z art. 743 § 1 k.p.c. zajęcie ma ten skutek, że rozporządzenie ruchomością dokonane po zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania, a postępowanie egzekucyjne z zajętej ruchomości może być prowadzone również przeciwko nabywcy.

Mając to na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 3 postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. jak w pkt 4 postanowienia.

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Bogdan Wysocki Jacek Nowicki